

Fremtidens kulturbyggerier

Kulturbyggerier kommer i mange afskygninger. De er med til at rammesætte, hvordan vi forstår, udøver og udvikler kultur. Historisk blev kulturens bygninger skabt som statussymboler for den herskende magtelite, men i dag er selvsamme bygninger offentlige rum, hvor vi har mulighed for at opleve og dyrke kunsten og kulturen. Hvis vi fortsat skal udvikle kulturbyggerier, hvor flere føler sig velkomne, er det vigtigt at stille skarpt på det der virker, og på det der ikke gør.

Lokale og Anlægsfonden har fået lavet en analyse af aktuelle tendenser inden for kulturbyggeri på tværs af museer, teatre, biblioteker, kulturhuse og kulturtorve. Analysen favner en række perspektiver og erfaringer fra kulturledere, -aktører og fagprofessionelle og peger på fem hovedtendenser inden for kulturbyggeri.

Tendenserne kan bruges som inspiration til, hvordan vi bygger bæredygtige, relevante og værdiskabende kulturbyggerier. Se det ikke som en færdig opskrift på det vellykkede kulturbyggeri, men som et redskab til dialog mellem bygherrer, arkitekter, kulturledere og borgere.

Sorøs Grønne Scene. Foto: Ulf Elbrønd

“Kulturens rum bliver åbnet op på helt nye måder de her år. Det går begge veje - kulturen rykker uden for murene i byrum og landskaber, men trækker også det øvrige samfund og vores fælles samtale ind i nye inspirerende rammer og faciliteter.”

Peter Thor Andersen, direktør, Øhavsmuseet

Lokale og Anlægsfonden

Lokale og Anlægsfonden er en selvejende institution under Kulturministeriet. Fondens formål er at skabe fremtidens mødesteder, der er tilgængelige, giver mening og sætter spor. LOA udvikler, rådgiver og støtter hvert år forskellige typer faciliteter til kultur, aktivt udeliv og idræt. Det gælder nybyggeri, udbygning, omdannelse af eksisterende

anlæg, indendørs faciliteter og udendørsanlæg. Som udgangspunkt følger der altid idegenerering, sparring og udvikling med, når der tildeles støtte til konkrete projekter. Fonden uddeler ca. 80-90 mio. kr. årligt til projekter i Danmark, i Grønland og på Færøerne.

Fem tendenser, som sætter dagsordenen inden for kulturbyggerier i Danmark

Maltfabrikken. Foto: Jens Lindhe

1. Stedbundne kvaliteter Fra ikonisk byggeri til unikke steder

Kulturbyggerier skal ikke være ens landet over. Der er et stadig større fokus på at få de stedbundne kvaliteter ind i byggeriet. Det handler om, hvordan bygningen indgår i samspil med stedet. Det gælder både den fysiske placering i relation til byrummet eller landskabet og ved at bruge stedets særlige historie eller karakter som inspiration i arkitekturen og valg af materialer.

2. Flerfunktionalitet Samspillet mellem faciliteten, aktiviteter og brugere

Der samles stadig flere funktioner, organisationer og brugergrupper i de nye kulturbyggerier. Det skaber nye spændende konstellationer og samarbejder på alle niveauer. Samtidig understreger det vigtigheden af at tænke funktionalitet, aktiviteter og brugerbehov tidligt ind i udviklingsprocessen. Hvor multifunktionalitet samlede flere funktioner i samme rum, handler flerfunktionalitet om at skabe en variation af rum, der opfylder bestemte behov, og kombinerer dem med fællesfaciliteter og mødesteder.

3. Transformation En kvalitet, der ikke kan købes for penge

Transformation af ældre industribygninger til kulturelle formål er ikke i sig selv en ny tendens, men er en tendens, som sandsynligvis kommer til at fylde endnu mere. Særligt når det gælder kulturbyggerier. For selvom en transformation typisk er mere krævende og omkostningstungt end nybyggeri, rummer den nogle helt særlige kvaliteter i forhold til at bevare og udvikle et steds historie og identitet.

4. Udenfor murene Mellemrum med kulturoplevelser

Der er kommet et større fokus på at aktivere områderne rundt om kulturbyggerierne og det potentiale, der er i at bearbejde pladser og byrum med kunst og kultur som afsæt. Flere arbejder med at skabe sammenhængende byrum og tilbyde nye oplevelser for borgere og besøgende, der aktiverer og formidler stedets historie, fortællinger og identitet.

5. Bæredygtighed Det handler om at vælge

Bæredygtighed er den tendens, som måske fylder allermest i disse år, men som samtidig er sværest at arbejde med i praksis, fordi det griber ind i alle elementer af et byggeri og den efterfølgende brug. Det gælder både den klimamæssige, sociale, kulturelle og økonomiske bæredygtighed. Bæredygtighed i kulturbyggeri handler derfor i høj grad om at tage stilling og vælge, hvornår og hvordan man prioriterer mellem de forskellige områder af bæredygtighed - fra byggefasen til byggeriet bliver taget i brug.

Kontakt

Anna Hassel

Arkitekt i Lokale og Anlægsfonden
ah@loa-fonden.dk - 32 83 03 51

Birgitte Carlsen

Udviklingskonsulent i Lokale og Anlægsfonden
bc@loa-fonden.dk - 32 83 03 50

Hent tendensanalysen her:

<https://www.loa-fonden.dk/viden/2022/fremtidens-kulturbyggerier/>